

"DE KLINK"
Officieel orgaan en informatieblad van het
GENOOTSCHAP OUD ZANDVOORT
(OPGERICHT 11 DECEMBER 1970)

13e JAARGANG NUMMER 3
JULI 1993
LOSSE NUMMERS F 3.50

Redactie-adres: M. Weber, Voltastraat 26 2041 CK Zandvoort
telefoon ; 02507 - 17009.

REDACTIONEEL

Dat het gezegde 'De tijd zal het leren' geen loze kreet is, wordt binnenkort weer eens bevestigd. In de loop van deze zomer wordt door Rijks Waterstaat begonnen met een z.g. zand suppletie aan het Zandvoortse strand.
Aangezien het wel niet zo zal zijn dat Rijks Waterstaat niet weet waar men met het geld naar toe moet en het dan maar in de Zandvoortse zee stort, kan met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid vastgesteld worden dat JAAP TERMES uiteindelijk toch gelijk gekregen heeft.

In mijn herinnering zie ik nog de vele artikelen waarin Termes waarschuwde voor de gevolgen van de Deltawerken. Waarschuwingen gebaseerd op nuchtere redeneringen en waarnemingen betreffende eb en vloed en de daarbij optredende stroomsnelheden. Bij uitvoering van de Deltawerken zou deze stroomsnelheid aanmerkelijk toenemen met als gevolg het wegspoelen van zand.
Doordat milieu acties voorkwamen dat de Ooster Schelde volledig werd afgesloten bleef de schade wellicht nog enigszins beperkt, maar dat de gevolgen toch merkbaar zijn is duidelijk.

Zeker is dat Jaap Termes niet blij geweest zou zijn met het achteraf verkrijgen van zijn gelijk, daarvoor was het Zandvoortse strand hem te lief, maar het is goed op deze plaats aan zijn waarschuwende woorden te herinneren.

Het is te wensen voor Zandvoort, als badplaats voor talloze dagjesmensen, dat Rijks Waterstaat er in zal slagen een verdere teruggang tot staan te brengen, dit temeer daar op langere termijn gerekend vele geleerden een stijging van het zeewater niveau voorspellen.

MW

"'t TREFPUNT" de jaarvergadering van het Genootschap .

14 mei 1993, 's avonds om acht uur opende voorzitter Kemp-v.d. Mije, in een goed gevuld binnenterras van strandpaviljoen 't Trefpunt, de jaarvergadering. Zij sprak haar vreugde uit over de goede opkomst en liet vervolgens diverse gebeurtenissen van het afgelopen verenigingsjaar de revue passeren. Droeve zaken zoals het plotselinge overlijden van Emmy van Vrijberghe-de Coningh en verheugende feiten als zijnde de benoeming van de heren Wagenaar en Cense in de plaatselijke monumenten commissie.
Dank werd uitgesproken aan Onderling Hulpbetoon voor het aan de leden van het Genootschap kosteloos verstrekken van het jubileumboek.
De voorzitter kondigde hierbij aan dat binnenkort, als jubileumgeschenk van het Genootschap, een plaquette vervaardigd door de heer Lavertu, aan O. H. overhandigd zal worden. De leden van de redactie van "DE KLINK" werden door haar gecomplimenteerd voor de wijze waarop zij hun taak verrichten.
Over een eigen "home" werd in voorzichtig optimistische termen gesproken.

Daarna was het woord aan secretaris J. Paap ter voorlezing van de notulen van de jaarvergadering van 14 mei 1992 en het jaarverslag over 1992.
Met dank aan de samensteller werden notulen en jaarverslag zonder op of aanmerkingen goedgekeurd.
Na de secretaris was de beurt aan penningmeester J. M. Bluijs, deze behandelde de jaarrekening 1992, de begroting 1993 en de balans per 31 dec. '92.
Na beantwoording van enige vragen werd, op voorstel van de kascontrolecommissie, aan de penningmeester algehele decharche verleend.

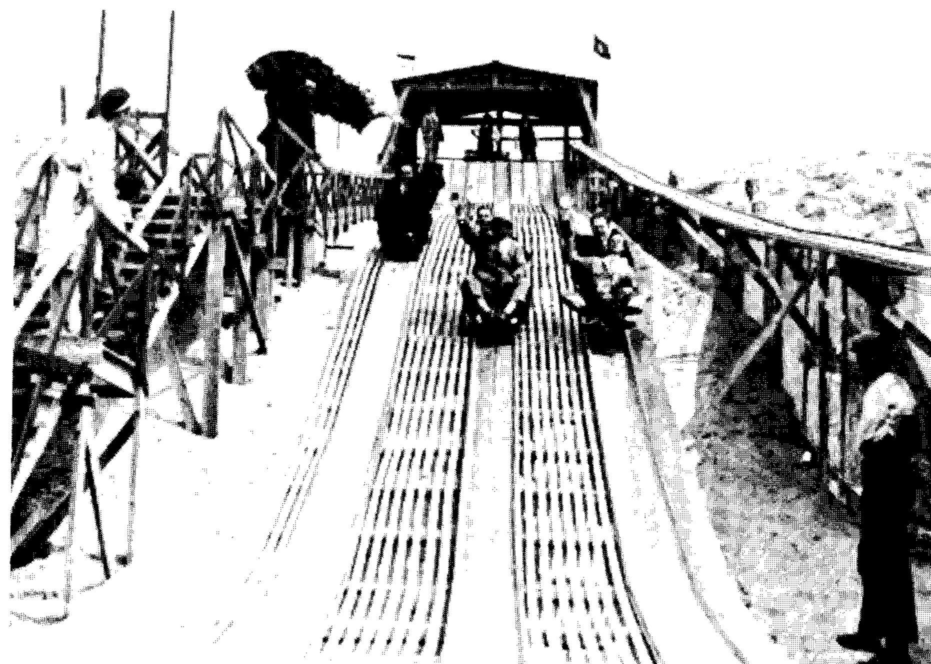
Het punt bestuursverkiezing was snel voorbij, er werden geen tegenkandidaten gesteld zodat mevr. Hoogervorst-Schuiten, J. Bluijs en A. Koper weer voor drie jaar benoemd werden.

Na een vlotte verkiezing van een nieuwe kascontrolecommissie werd overgegaan tot de rondvraag. De heer H, Gansner dankte voor de immer beschikbare ruimte voor mededelingen van "DE WURF" en vroeg waardoor het Genootschap niet aan de Historische markt had deelgenomen. Voorzitter antwoordde dat een telkens verschuiven van de datum hier debet aan was. De heer Driehuizen zou gaarne de film "Eb en Vloed" op video kopiëren. Het bestuur zal zich op korte termijn hierover beraden. De heer Bisenberger was van mening dat de pers actief benaderd diende te worden en b.v. ook de aankondiging van een jaarvergadering in de plaatselijke pers moest komen.

Vice-voorzitter Wagenaar verzocht de leden om plaatselijke monumenten, niet voorkomende op de rijks of provinciale lijst, op te sporen en aan te melden.
Na een pauze werd de avond besloten met een dia voorstelling verzorgd door Ton Drommel. Men zegt wel "goede wijn behoeft geen krans" maar het is telkens weer een verrassing om te zien hoe Drommel zijn enorme collectie dia's geordend heeft en daardoor in staat is een evenwichtige presentatie te verzorgen. Deze keer werd een duidelijk overzicht gegeven van de bebouwing langs de boulevards, van zuid naar noord en in diverse periodes.
Het meest opmerkelijke is daarbij tevens dat toch steeds weer voor een ieder onbekende opnamen getoond worden, voorwaar een prestatie bij zulk een "deskundig" publiek.
Voor de aanvang van de vergadering werden de bezoekers verrast met het spelen van een geluidsband met de stem van de dorpsomroeper Klaas Zwemmer beter gezegd "Klaas de Zeebeer".

M.W.

UIT DE OUDE DOOS!



" Zandvoort heeft zijn rodelbaan gekregen, hetgeen natuurlijk een bron van genot is, vooral voor de jeugd. Hard gaat ie! " zo luidde het onderschrift.

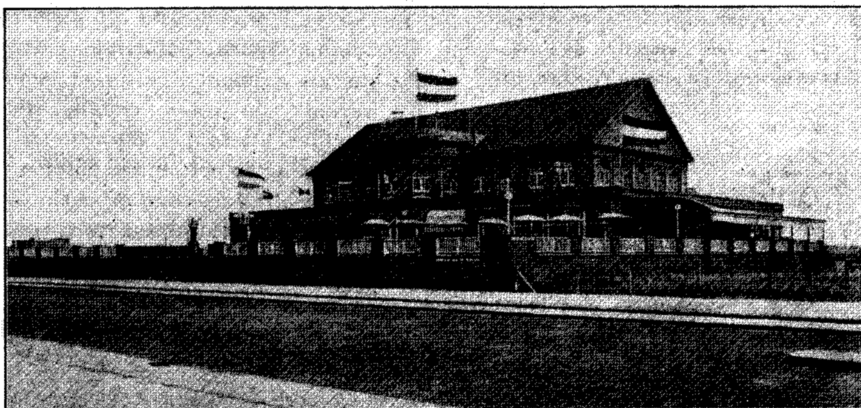
'STRAPERLO' ZESTIG JAAR GELEDEN !!

ZANDVOORT

HET CENTRUM VAN AMUSEMENT

„CASINO"

(voorheen KURHAUS)



In de geheel gerestaureerde GROOTE ZAAL van 3 u. n.m. tot 2 u. 's nachts

STRAPERLO

BEHENDIGHEIDS-SPEL.

In de rechter-zijvleugel:

EEN GEZELLIGE INTIEME BAR

In de linker-zijvleugel:

Cercle-privé van het Straperlo-spel.

Aan den zeekant:

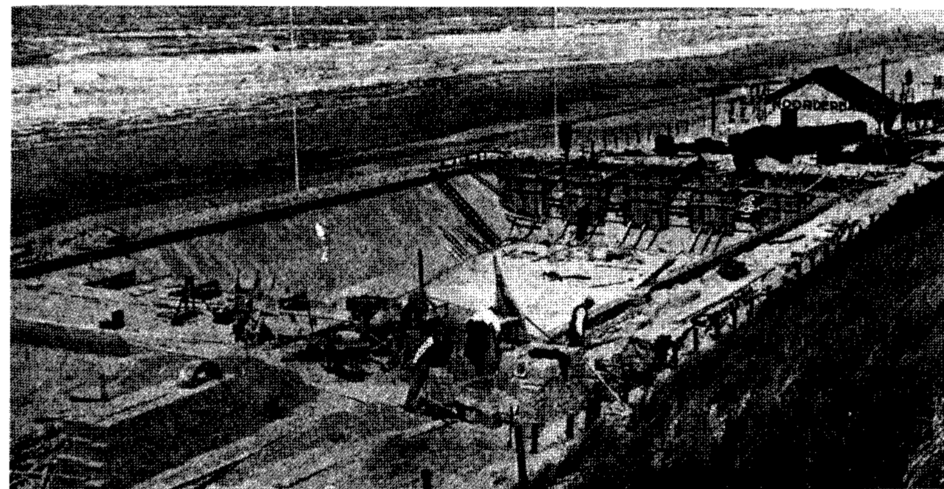
MONDAIN CABARET-DANSANT

Optreden van eerste klas attracties (van 4 uur n.m. tot 2 uur 's nachts).

Op't mooi gelegen terras vindt U een rustig zitje met gelegenheid tot dansen.

Bezoekt dus het nieuwe groote Vermaakscentrum van ZANDVOORT.

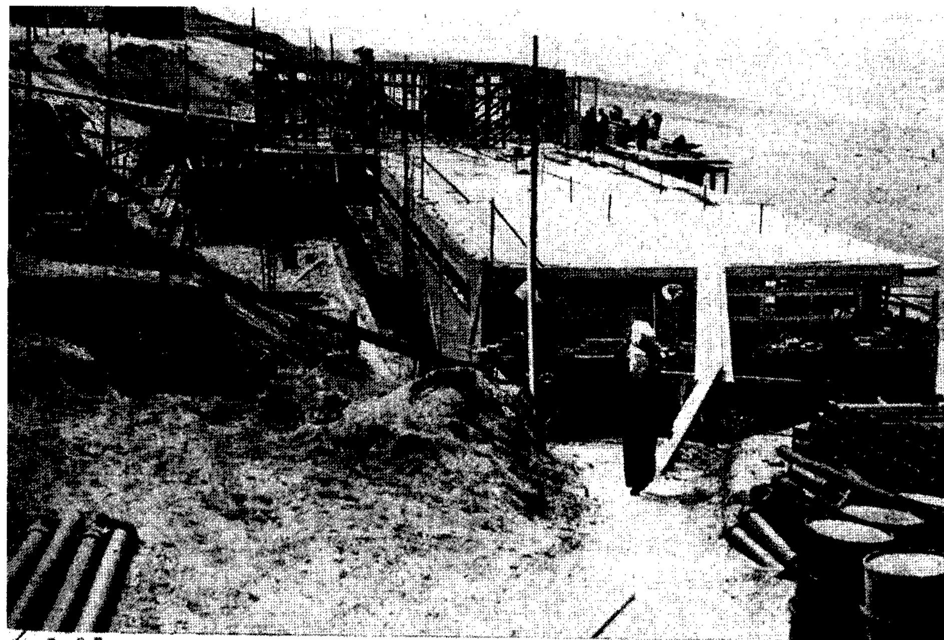
100 pCt. Amusement gegarandeerd. Directie: A. TUSCHINSKY.



27-5-33

Bij het „Noorderbad" te Zandvoort wordt een open zwembad aan den duinrand gebouwd. Het is bijna gereed en zal deze dagen in gebruik genomen worden.

Mei 1933, twee badinrichtingen in aanbouw!(over UPGRADING gesproken)



6-5-33

De nieuwe, in aanbouw zijnde, gemeentelijke badinrichting aan den Zuid-Boulevard te Zandvoort, die omstreeks half Juni in gebruik zal worden genomen.

Hoe was het vroeger toen ...... de Zeeweg er nog niet was.

Mijn ouders waren in 1918 huisbewaarder, zoals dat heette, in de villa "Brandaris". Mijn vader had - als timmerman - deze villa mee helpen bouwen. Het was een vakantiehuis en werd alleen in de zomermaanden door de eigenaar en familie bewoond.
's Winters stond zo'n woning leeg en ook toen werd er ingebroken. Niets nieuws dus onder de zon. Er waren vele villa's welke leeg stonden en zo werd het beroep van huisbewaarder gecreeërd.
De villa "Brandaris" was de laatste villa aan de Noord-Boulevard, daar hield de weg op en was er alleen maar duingebied.
De openbare verlichting in die tijd was niet veel, houten palen met een straatlantaarn en elektriciteit leidingen daarboven. De palen en leidingen zwiepten in de wind en menigmaal ging de lantaarn uit. Aarde donker was het dan.
Moeder zat bijkans de gehele dag moederziel alleen in deze grote villa, wachtende tot vader thuis kwam. Maar dan was het al hartstikke donker.
Het licht dat in de villa brandde was een baken voor stropers uit Haarlem en omgeving en natuurlijk ook voor die uit Zandvoort. Wanneer vader thuis kwam waren er altijd wel een paar van deze lieden aan de tafel. Zij kwamen zich warmen en ... koffie drinken. Warm van binnen en van buiten.
De nodige strikken - van koperdraad - werden in gereedheid gebracht en men ging weer op pad.
Een vriend van mijn ouders, Willem Paap, was kind aan huis in die tijden. Hij kon als de beste strikken maken en het pad uitzoeken waarlangs de konijnen liepen. Meerdere malen kwam het voor dat hij uit de keuken vertrok en na verloop van enige tijd terugkwam voor koffie en tevens bleef eten.
Na het eten vertrokken hij en mijn vader in de duisternis. Het gebeurde dan dikwijls dat bij terugkomst 30 á 40 konijnen aan een stok over de schouder hingen. De poelier was de vaste afnemer, 30 cent voor een konijn was niet veel maar was toch een aardige bijverdienste.
Hoe mijn moeder het aangedurfd heeft om alleen en in het donker in zo'n villa te zitten is mij een raadsel!
Wanneer er op het raam of de deur werd geklopt en .... daar stond weer een stroper. Kom maar binnen! Een gastvrij onthaal.
Geen hond zou dit thans durven, de tijden zijn echter veranderd.

Jelle Attema

WAAROVER SPRAKEN ZIJ.

Vaak hoort men tegenwoordig zeggen; vroeger, toen was het beter. Je kon en mocht alles doen wat je wilde. Het is een vaak verteld verhaal maar degene die een groot onderzoek naar hun voorouders doen of gedaan hebben, weten wel beter. Wilde men verbouwen, bouwen, verkopen, jagen, vissen enz. enz. men moest voor bijna alles een vergunning hebben.
Zo ook ARY VOLKERTSZ GROEN, hij kreeg van de Schout en Scheepenen van Santvoort op zes mei 1759 vergunning om "in dezen Dorpe vrij te mogen verkopen zout met het merretje en zeep met het pond, mits dat hij zich in alles Stiptelijk en Percies zal hebben te gedraagen en Regulieren volgens de Plackaaten en Ordinantien op het middel vant zout en de zeep Geemaneert of nog te Emaneeren". Onder soortgelijke voorwaarden kreeg hij die zelfde dag een vergunning om vrij Coffy en thee te mogen verkopen.
Veertien dagen later trouwde ARY met JOBJE CLAASS LOOS.

Schoutt En Scheepenen van Santvoort
hebben Aldert Jeroensz Groen Wonende Alhier
Op deszelfs verzoek tot Kennelik Wederzeggen
toe Geackordeert Gelijk Wij hem Toestaan ende
Akkordeeren bij deze dat hij in dezen dorpe Vrij zal
mogen Verkoopen Coffy en Thee mits dat hy zig
in Alles Stiptelik en Percies zal hebben te
Reguleeren En Gedraagen Volgens de Plackaten
en Ordinantien Op het middel van de Coffy en
Thee Geemaneert of nog te Emaneeren
Actum ten Regthuyse van dezen dorpe den 6e
mey 1759. Ter Ordinantie van Scheepenen
van Santvoort Cornelis Bottenga Secretaris

ALDERT JEROENSZ GROEN, hij was een jaar eerder getrouwd met ANNA V.D. LEYDEN, kreeg ook op deze zesde mei 1759 vergunning om Coffy en thee te mogen verkopen. Op negen en twintig july 1759 werd het hem toegestaan om vrij te mogen tappen en verkopen "gedisteleerde waa-teren."

A.G.M. van der Oord-Wisker

REACTIES VAN LEZERS.

Nogmaals 'De brandweer in 1922', zie pagina 5 van het april nummer.
Het is welhaast voor 100 % zeker dat de brandweerman no 3 niet Dirk Koper is maar Dirk Keur de mandemaker. Siem van den Bos, zoon zowel als kleinzoon van een opperbrandmeester, beiden voorkomende op de foto, kan zich nog goed herinneren als jongen briefjes rondgebracht te hebben bestemd voor de diverse brandweerlieden en daarbij was zeker Dirk Keur de mandemaker. Ook kleinzoon Dirk Keur (IJmuiden) bevestigt dit.

Dat foto's van recenter datum niet altijd tot algehele herkenning leiden blijkt wel uit de foto van het busreisje. Van de 46 op de foto voorkomende personen zijn van de helft de namen nu bekend, naar ik hoop komen er nog meer namen bij zodat in de volgende aflevering een zo volledig mogelijk overzicht afgedrukt kan worden. U houdt dit te goed.

'De Biggenjacht' riep vele herinneringen op de eerste reactie kwam van de heer G. Groen uit de Helmersstr. die de prijswinnaar (waarover straks meer) en de man met de hoed uit de anonimiteit haalde. De man met de hoed is Henk Terol (Henk Kwak broer van Jan de schaarlip).
En dan de prijswinnaar! Zijn dochter Joke de Jong-Paap belde enthousiast op met de mededeling "dat is mijn vader"! en wat jammer dat mijn moeder dat niet meer kan zien. De vader was Jaap Paap of beter gezegd Jaap Freut of Rooie Jaap. In de familiekring werd het vaak opgehaald dat vader een big gevangen had, maar men had nooit een foto daarvan gezien. Van diverse zijde werd verteld dat in plaats van de big een geldbedrag in ontvangst genomen kon worden. Zoon Jaap (als u naar de foto kijkt herkent u hem meteen als u hem in het dorp tegenkomt) vertelde dat vader Jaap voor het geldbedrag gekozen had. Vermeldenswaard is nog dat de big als gevangen beschouwd werd als de foto gemaakt was, een ingezeept biggetje wil nog wel eens ontsnappen.
Dat door mij Jaap Paap niet onmiddellijk bij het zien van de foto herkend is geworden pleit niet voor mijn waarnemingsvermogen daar ik een twintigtal jaren naast hem gewoond heb, zij het gescheiden door een slop.

Als reactie van mij nog dit, 'Storm en een fles zeewater'; Peter Versteege heeft de plaatsing van dit stukje van zijn hand door zijn plotseling overlijden niet meer meegemaakt. Hij zou het zeker leuk gevonden hebben.

MW

Vakantiewoningen op het spoorwegterrein!

Op beide volgende pagina's een foto van de vakantiehuisjes op het spoorwegterrein, onder aan het duin tegen de van Speykstraat aan.
In 1918 werden tegenover de grote loods, die beneden langs het spoor stond, twee noodwoningen gebouwd in 1920 gevolgd door vier, in 1921 door nog twee gelijke woningen. In 1921 stonden er dus acht. In 1929 werd enige meters zuidelijk een stenen huis gebouwd dat nu nog aanwezig is.
De noodwoningen werden hierna gesloopt en ongeveer tweehonderd meter noordelijk werden in 1931 zes zomerhuizen gebouwd. De afmeting van de woningen was 8 meter bij 5 meter, met aan de zijde van het duin een uitbouw van 2 meter bij 1,65 meter. De spoorwegen vonden kennelijk één ontwerp voldoende want ook de eerste noodwoningen bezaten deze afmetingen en waren dus exact gelijk aan de latere vakantiewoningen.
In 1939 werden de twee noordelijkst gelegen woningen t.b.v. een nieuwe losplaats afgebroken en één er van, ten zuiden van de overgebleven vier, weer neergezet. In de oorlogsjaren zijn deze allen gesloopt.

MW

Hieronder ziet u hoe de kunstenaar Joseph Teixeira de Mattos in 1923, vanaf zijn balkon, Zandvoort zag (in potlood en aquarel -270 x 400 mm)





VISHAL IN HAARLEM.

Vis maakte eeuwenlang een belangrijk deel uit van het dagelijks voedselpakket. Verse zeevis was ruim voorhanden en goedkoop. Zo kostte rond 1650 een paar bokkingen of gerookte haringen slechts een duit (1/8 stuiver).
Tot ver in de 17de eeuw was de aanvoer van zeevis groot. Deze vis kwam hoofdzakelijk van schepen die vlak voor de Noordzeekust visten.
Uit de zuidelijke en noordelijke zeedorpen en zelfs uit Vlieland werden grote hoeveelheden vis in Haarlem aangevoerd en verkocht in de vishal op de Grote Markt. Het leeuwedeel van de vis was echter afkomstig uit Zandvoort.
Vanaf de 18de eeuw nam de visconsumptie gestadig af. Zowel zoetwater- als zeevis-vangst daalden sterk tengevolge van overbevissing en vervuiling. De kustdorpen werden tevens getroffen door hevige stormvloeden en het verstuiven van de duinen.
Hoogstwaarschijnlijk ligt de begindatum van de bouw van de Vishal in 1601. In 1603 was de bouw voltooid want een burgemeester resolutie uit die periode vermeldt dat de 'viswijven' bij het stadsbestuur hadden geklaagd dat ze het 's winters, wanneer de wind uit het noorden of oosten kwam, zeer koud hadden.
Schelvis, kabeljauw, schol, haring, rog; het zijn slechts enkele voorbeelden van de grote sortering visresten, aangetroffen in de gezeefde grondmonsters afkomstig van archeologische opgravingen op de Grote Markt.
Al vroeg in de ochtend verzamelden de vishandelaren zich op het Zandvoorter strand. Nadat de bomschuiten waren 'gestrand' werd de vis op het strand uitgestald. De handelaren kochten partijen in de afslag op waarna de vis in rieten manden werd gestapeld. Tot ver in de 19de eeuw kon men er dagelijks getuige van zijn hoe in de vroege ochtend de hele handel door visvrouwen naar



Haarlem werd vervoerd. Om op tijd voor de afslag te zijn moest men voor 10 uur in de Vishal zijn gearriveerd. Op blote of kousevoeten, de rieten manden op de rug trokken zij over het zanderige Visserspad naar Haarlem. Vanaf de herberg Kraantje Lek werd de tocht op klompen voortgezet.
Vanaf de late middeleeuwen speelde de visafslag, waar de aangevoerde vis werd geveild en aldus aan de visverkopers werd verkocht, een belangrijke rol. Niet alleen kon op deze wijze een duidelijke doorzichtige prijsvorming tot stand komen maar belangrijker was dat de stedelijke overheid door middel van een centrale aanvoerplaats gemakkelijk belasting kon innen. Want gekoppeld aan de afslag moest tevens accijns betaald worden. Vanaf 1774 tot aan 1825 werd door de stad visaccijns geheven.
Voor vis, via Haarlem naar andere steden vervoerd, moest eveneens worden betaald. Zo betaalden in 1770 Zandvoorters, die hun vis met de trekschuit naar Amsterdam vervoerden, 'voor ieder bennetje' drie stuivers.
Voorverkoop van vis was ten strengste verboden. Niet alleen zouden op deze wijze de afslag- en accijnsgelden worden ontdoken, het gevaar van prijsbederf lag eveneens op de loer. Bij overtreding werd men beboet.



De afslager was niet alleen verantwoordelijk voor een zo goed en eerlijk mogelijk verloop van de afslag, hij behoorde ook toe te zien op de kwaliteit van de vis. Bij twijfel moesten de keurmeesters gewaarschuwd worden.

Bedorven voedsel is een bedreiging voor de gezondheid en ook toentertijd werd daar al op toegezien. Of de keurmeesters ook echt hun vak verstonden valt te betwijfelen. Zij lieten zich vaak iets in de hand stoppen en ook gebrek aan kennis leidde er herhaaldelijk toe dat er slechte vis werd aangeboden.
Na de afslag werd de vis direct binnen de zeevismarkt gebracht en op de visbanken uitgestald. Iedere verkoper was verplicht gebruik te maken van de visbanken die door de stad werden verhuurd. Uit de achttiende-eeuwse verhuurlijsten blijkt duidelijk een overwicht van visverkopers uit Zandvoort. Zij wisten zich, tot de Haarlemse Vroedschap in 1774 maatregelen nam, een monopolie positie te verwerven waarbij visverkopers uit andere kustplaatsen zoveel mogelijk werden geweerd. In de Vishal was alleen verkoop van zeevis toegestaan. Andere koopwaar moest "onder de toonbank door".
De markt was dagelijks van tien tot vijf uur open, verkoop buiten deze uren leverde een boete op. Met betrekking tot de hygiëne was men op de vismarkt heel precies. Elke handelaar moest zijn bank schoonmaken volgens daaraan gestelde eisen. Al in 1524 was elke visverkoper verplicht een tobbe bij zijn visbank te plaatsen voor het visafval.
In de jaren dertig van deze eeuw nam de opbrengst van de verhuur van de visbanken sterk af. Toenemende winkelverkoop en sterke achteruitgang van de visconsumptie lagen daaraan ten grondslag. In 1941 kwam een einde aan de Vismarkt.

H.O.

WELKOM NIEUWE LEDEN.

dhr. W. H. Cense	Kostverlorenstr. 96	Zandvoort
mvr. M. G. Cense-Pleijzier	Kostverlorenstr. 96	Zandvoort
dhr. C. Clement	Paradijsweg 16	Zandvoort
mvr. J. Draijer	Previnairestr. 66	Haarlem
dhr. M. B. R. Jansen	K. Doormanstr. 10/8	Zandvoort
dhr. M. G. de Joode	zr. D. Brondersstr. 30	Zandvoort
dhr. R. Landman	ir Friedhoffplein 2	Zandvoort
dhr. J. Lefferts	Pakveldstr. 36	Zandvoort
mvr. K. Paap	Kostverlorenstr. 74	Zandvoort
dhr. A. E. Spijer	Arenborg 7	Amsterdam
dhr. J. L. Verbeek	dr.J.G. Mezgerstr. 65	Zandvoort

Iemand jarig? schenk hem of haar het lidmaatschap van het Genootschap met de cadeaubon verkrijgbaar bij secretaris J. Paap. Eens lid, altijd lid!

Zandvoortsche Haringverkoopster. 82 jaar.



Aldus luidt de tekst op de achterzijde van deze foto, afgebeeld in het boek 'HET IS BIJ DEN AVOND', een bundel novellen geïllustreerd met portretstudies van hoogbejaarde mensen. Het boek werd uitgegeven door Bosch & Keuning te Baarn.
De portretstudies werden vervaardigd door T. Arens-Tepe.
De bezitter van een exemplaar van de derde druk van dit boek, de heer J. Paap, van Strandpaviljoen 't Trefpunt, zou graag weten wie deze vrouw was. Misschien is deze foto ook nog in de familiekring aanwezig.
Het boek werd vermoedelijk midden dertiger jaren uitgegeven. De novelle, waarbij de foto als illustratie gebruikt werd, genaamd 'De koningin' werd geschreven door L. M. Hagen en speelt in een boeren milieu.
Wie kan ons vertellen wie deze Zandvoortse Haringverkoopster was ? MW

Mobilisatietijd 1939 - 1940.

Eind augustus 1939 werd de algehele mobilisatie in Nederland afgekondigd en werden alle dienstplichtige jonge mannen, tot 35 jaar, onder de wapenen geroepen.
September/oktober 1939 werd een groot detachement van de Cavalerie in Zandvoort gestationeerd. De paarden werden ondergebracht in de grote Rinko garage aan de Oranjestraat.
Het was altijd een fraai gezicht als de cavaleristen, gezeten op hun paarden, de ritmeester plechtig voorop, er op uit trokken om te gaan oefenen.
Ik was een jaar of 13 en kwam altijd graag, samen met mijn vriendin, in de stal om wat te helpen met paardebrokken, haver en water uitdelen en met het borstelen van de prachtige dieren.
Eén er van was mijn lievelings-paard, Schommeltje genaamd, ik vermoed vanwege zijn ietwat holle rug. Hij stond een beetje achter in de stal in z'n box. Als ik binnen kwam floot ik altijd en dan hief hij direct zijn kop op om in mijn richting te kijken en daarbij herkennend te hinniken.
Dan de heerlijke geur, die daar hing, van hooi, paarden en tuigleer, ik was er dol op.
Het gebeurde ook een paar keer dat er paarden losbraken en met denderend gekletter door de Haltestraat holden, vooral toen er ook twee dikke Belgische paarden waren ontsnapt spatten de vonken er af. Gelukkig gebeurden er geen ongelukken en werden zij, ongeveer bij v.d. Kruk gegrepen.
De winter was zoals toen vaker voorkwam, een echte winter en de Rinko tennisbaan werd ondergespoten om er een ijsbaan van te maken, de baan was gelegen naast de stal. Er was gezellige muziek en 's avonds was de baan verlicht. Je kon er heerlijk schaatsen, de baan lag heerlijk beschut dus geen centje pijn wat de wind betreft.
Ik ging dan eerst naar de stal, mijn prettige *taak* vervullen om op mijn manier de paarden te verwennen en te verzorgen. Ging daarna nog even in de hoge berg hooi springen en rollen en dan op naar de ijsbaan waaf je allerlei vriendjes trof en het grootste plezier met elkaar had. Ondanks de dreigende tijd was dit een fijne periode voor ons.
Eind mei 1940 werden de paarden afgevoerd naar Harderwijk en was het afgelopen met de pret.
Als ik in Zandvoort ben en langs de Oranjestraat loop moet ik, hoewel het al weer 53 jaar geleden is, altijd aan deze prettige tijd terugdenken.

S. Desmet

'Blauwe Trams in Noord-Holland' Onder deze titel is al enige tijd verkrijgbaar een videoband over de fraaie Blauwe Trams van weleer. Op deze videoband worden twee elektrische tramlijnen van de Noord- Zuid- Hollandse Vervoer Maatschappij in beeld gebracht. Allereerst ± 15 minuten de lijn Amsterdam-Volendam in de jaren 1955/1956 met Artis, toen voor velen nog *het* vakantie uitstapje.
De "hoofdfilm" van drie kwartier behandelt de meest populaire tramlijn van de N.Z.H, die tussen Amsterdam en Zandvoort, aangelegd tussen 1899 en 1904 en tot veler verdriet opgeheven op 31 augustus 1957.
Deze opnamen zijn gemaakt in 1956/1957. U ziet de tramdienst beginnen vanuit de remise aan de Leidsevaart te Haarlem, waarna langs o.a. de Tempelierstraat, de Amsterdamse Poort via Halfweg en Sloterdijk het Spui als eindpunt in Amsterdam bereikt wordt.
Hierna maakt U een rit over het gehele 28 km lange traject naar Zandvoort om tenslotte van daaruit terug te keren naar de remise aan de Leidsevaart.
Met karakteristieke NZH-geluiden proeft u weer even de sfeer van toen.



Foto genomen vanaf TV.
Voor liefhebbers is de band de enigszins hoge prijs wel waard. U kunt de band bestellen bij Rail Art, postbus 11219 2301 EE Leiden. Ook kunt u *f*98,-- (plus *f*10,-- verzendkosten) overmaken op rek. 5226117 t,n,v, Rail Art Leiden onder vermelding videoband "Blauwe Trams in Noord-Holland".

H.O.

MONUMENTEN.

Ruim een jaar geleden werd door drs E. v.d. Kleij in het kader van het Monumenten Inventarisatie Project een lijst samengesteld van objecten, gebouwd ongeveer in de periode 1850 - 1940, die op grond van architectonische en stedebouwkundige criteria z.i. in aanmerking komen voor plaatsing op de provinciale monumentenlijst.

Plaatsing op een Rijks-, Provinciale- of Gemeentelijke- Monumentenlijst betekent o.a. dat aan het gebouw of een onderdeel daarvan geen wijzigingen, behalve dan met uitdrukkelijke toestemming van de desbetreffende overheid, mogen worden aangebracht. In het algemeen belang een beperking van het eigendomsrecht, waar tegenover staat dat een bijdrage verstrekt kan worden ter instandhouding van het monument.

De ingestelde Plaatselijke Monumenten Commissie heeft tot taak het opstellen van een Gemeentelijke Monumentenlijst. Het is duidelijk dat een gebouw slechts op één lijst kan voorkomen.Om onze leden inzicht te geven omtrent de op de lijsten voorkomende gebouwen en hen misschien aan het meedenken te zetten ter ondersteuning van de Plaatselijke Monumenten Commissie, waarin o.a. onze leden Cense en Wagenaar zitting hebben, volgt hier een overzicht. Rijks-monument: Toren en N.H.kerk aan het Kerkplein.

Lijst Monumenten Inventarisatie Project:

ZANDVOORT: Achterom 1, woonhuis - Achterom 7, hooihuis / Bakkerstr. 1, pakhuis. Bakkerstr. 5, woonhuis / Brederodestr. 46, 69 en 71, villa's / Louis Davidsstr. 1 - 15 , herenhuizen / Gasthuisplein 3 en 4, woonhuizen / De Genestetstr. 11, trafostation / Grote Krocht 12, bankkantoor - Grote Krocht 33;35, dubbel woonhuis - Grote Krocht 37;39, dubbel woonhuis / Haarlemmerstr. 15, woonhuis - Haarlemmerstr. 20;22, dubbel woonhuis - Haarlemmerstr. 37, villa - Haarlemmerstr. 39 en 41, woonhuizen - Haarlemmerstr. 45, R.K. parochiekerk - Haarlemmerstr. 44;46, dubbel woonhuis - Haarlemmerstr. 48, 50, 52, 54, woonhuizen - Haarlemmerstr.68;70 en 78;80, dubbele woonhuizen / Hobbemastr.1 - 30, woningbouwcomplex / Hogeweg 47-71 en Oranjestr. 1-19, woningbouwcomplex / Hogeweg 52, woonhuis - Hogeweg 64;66, dubbel herenhuis - Hogeweg 68, herenhuis - Hogeweg 74, pension / Hulsmanstr. 2-20 en L'Amistr. 1-19,woningbouwcomplex / Julianaweg 15, Geref. kerk / Kennemerstr. 78, golfclubgebouw / Kerkpad 3;5, café / Koninginneweg 1,R.K. lagere school / Koningstr. 49-71, 73-79, 81-95 en 6-24, woningbouwcomplexen / Kostverlorenstr. 28;30, dubbel woonhuis - Kostverlorenstr. 58, appartementengebouw - Kostverlorenstr. 70 dubbele villa - Kostverlorenstr. 91, villa - Kostverlorenstr.95, koloniehuis - Kostverlorenstr.99, landhuis - Kostverlorenstr. 100, 102, 105, 115, 117, 118 en 121 villa's / Marisstr. 7, woonhuis / Oosterparkstr. 26, woonhuis - Oosterparkstr. 52;54, dubbel woonhuis - Oosterparkstr. 56, villa / Pakveldstr. 13, woonhuis / Poststr. 3 NH kerk - Poststr.3 NH pastorie - Poststr. 4;6 en 12;14, woonhuizen - Poststr.14, trafostation / Raadhuisplein 1;2;3, winkels en horeca - Raadhuisplein 4, gemeentekantoor - Raadhuisplein 16, gemeentehuis / Rozenobelstr. 10, visserswoning / Schelpenplein 19, winkel-woonhuis / Stationsplein 2;4;6, NS station / Swaluestr. 1, Cultureel Centrum - Swaluestr. 43, voormalige schelpenloods - Tollensstr. 67, Alg. Begraafplaats - Wilhelminaweg 68, villa - Wilhelminaweg 36, voormalige abri / Zandvoortselaan 14;16, dubbel woonhuis - Zandvoortselaan 20, herenhuis - Zandvoortselaan 22;24;26, herenhuizen - Zandvoortselaan 28;30, dubbel woonhuis - Zandvoortselaan 32-42, 80, 126;128 en 153 woonhuizen.

ZANDVOORT/BENTVELD: Duindoornlaan 9, lantaarnpaal (voorbeeld van dit waardevolle type) / Zandvoortselaan 226 - 128, woningbouwcomplex - Zandvoortselaan 252;254, waterleidingbedrijf - Zandvoortselaan 269, villa - BIJ Zandvoortselaan 269, Voormalige anti tankmuur - Zandvoortselaan 309, woonhuis - Zandvoortselaan 357;359, dubbel woonhuis.

ZANDVOORT/BUITENGEBIED: Duinen PWN, kantelbare wegversperring.

Bij lezing van deze lijst zal het u, met mij, opvallen dat de NH kerk inmiddels de status van Rijksmonument verkregen heeft en aan de Kostverlorenstraat 58 weliswaar een appartementengebouw staat maar niet het "Bennoheim" dat door de heer van der Kleij geïnventariseerd werd.

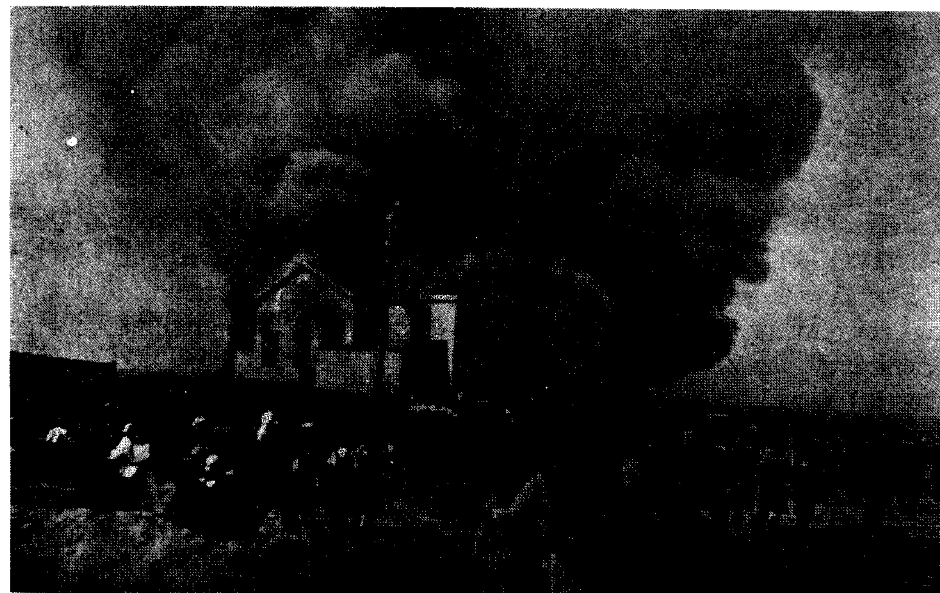
Persoonlijk verbaas ik mij dat wel de woningen aan de Koningstraat 6-24 op deze lijst voorkomen maar niet de tot hetzelfde complex behorende woningen aan de Kanaalweg 9 t/m 27.

Duidelijk is dat alleen het voorkomen op deze inventarisatielijst nog geen bescherming biedt, werk aan de winkel dus, ook voor de Plaatselijke Monumenten Commissie.

M.W.

Tweede Pinksterdag 1918, ook 75 jaar geleden verdween wel eens iets!

"Het oude bekende bierrestaurant Germania, net volkomen gemoderniseerd, werd niet onwaarschijnlijk ten gevolge van boos opzet, geheel in as gelegd"



GENOOTSCHAP " OUD ZANDVOORT".

Voorzitter:	Mw. C. C. M. Kemp-v.d. Mije,		
	Tolweg 29	2042 EJ Zandvoort	tel.02507-17201
Vice-voorzitter:	Ir. C. J. Wagenaar,		
	Kostverlorenstr. 23	2042 PA Zandvoort	tel.02507-13999
Secretaris:	J. Paap,		
	Celsiusstraat 33	2041 TB Zandvoort	tel.02507-15967
Vice-secretaris:	A. Koper.		
	W. Kloosstraat 9	2041 BK Zandvoort	tel.02507-18441
Penningmeester:	J. Bluijs,		
	Pasteurstraat 7	2041 VA Zandvoort	tel.02507.14632
Vice.penningm:	J. Attema,		
	C. v.d.Lindenstr. 2/25	2042 CA Zandvoort	tel.02507-14555
Leden:	A. Drommel,		tel.02507-17963
	Mw. H. P. M. Hoogervorst-Schuiten,		tel.02507-18177
	C. J. Wester		tel.02507-14155

Bankrelatie: ABN - AMRO te Zandvoort
rek. nr. 565738305, gironummer van de ABN: 4000
Giro-nummer: 4206723 t.n.v. Genootschap "Oud Zandvoort".

Contributie: Minimaal *f* 15,-- (excl. verzendkosten) per jaar.

"DE KLINK".

Het blad "DE KLINK" is een kwartaaluitgave van het Genootschap "OUD ZANDVOORT" en wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het bestuur van het genootschap. Met het uitgeven van het blad streeft het bestuur naar een grotere bekendheid van en het kweken van belangstelling voor de geschiedenis van Zandvoort.
Voor het samenstellen van het blad heeft het bestuur een redactiecommissie benoemd die bestaat uit de heren:
P. Brune; K. C. v.d. Mije Pzn; H. Opheikens; M. Weber en C. J. Wester.

Vriendelijk verzoek ADRESWIJZIGINGEN en evt. andere berichten zo spoedig mogelijk aan een van de adressen door te geven.